

Vejle Kommune
Teknik og Miljø – Vandmiljø
Kirketorvet 22, 7100 Vejle

**Jacob Ladefoged de
Thurah**
Vandløbsmedarbejder

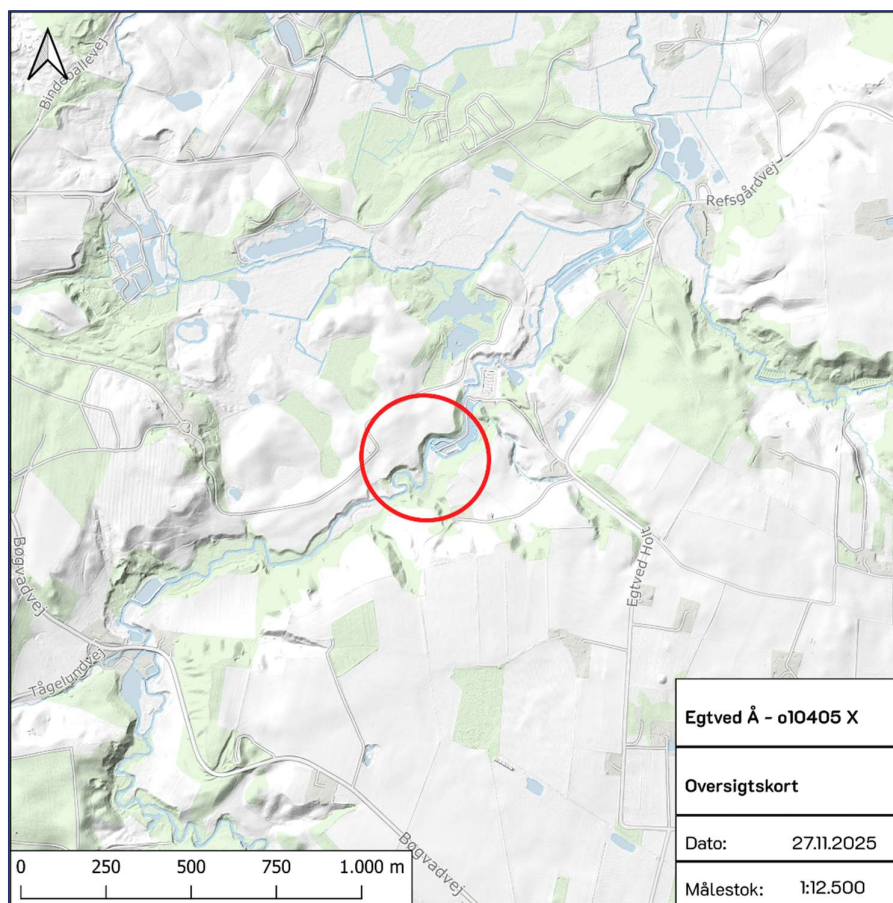
Mobil tlf.: 21 14 05 22
jacde@vejle.dk

5. februar 2026

J. nr.: 06.02.10-P20-3-25

Tilladelse til vandløbsrestaurering

Vejle Kommune har 24. november 2025 modtaget en ansøgning om tilladelse til restaurering af Egtved Å. Projektet indebærer udlægning af groft materiale samt fjernelse af et stemmeværk, og har til formål at opnå målopfyldelse i henhold til vandområdeplanen.

Figur 1: Oversigtskort. Projektområde markeret med rød cirkel.

Teknik & Miljø Vand

Kirketorvet 22, 7100 Vejle
vandmiljo@vejle.dk
www.vejle.dk

Åbningstider

Fremmøde

Mandag-onsdag kl. 8-15

Torsdag kl. 8-17

Fredag kl. 8-14

Telefon

Mandag-onsdag kl. 8-15

Torsdag kl. 8-17

Fredag kl. 8-14

Kommunens afgørelse

Der meddeles hermed tilladelse efter vandløbslovens¹ § 37 og dispensation fra naturbeskyttelseslovens² § 65, stk. 2, jf. § 3 på følgende vilkår:

Vilkår jævnfør Vandløbsloven:

1. Projektet skal udføres jf. ansøgningen. Væsentlige ændringer i forhold til projektbeskrivelsen, under anlægsperioden skal godkendes af Vejle Kommune inden disse foretages.
2. Anlægsarbejdet må ikke give anledning til materialeflugt eller anden forurening, der kan skade vandløbet.
3. Alle udgifter til anlægsprojektet påhviler ansøger.
4. Ejeren af det nedstrøms liggende dambrug skal varsles senest en uge før igangsætningen af projektet.
5. Vandløbsmyndigheden skal underrettes, når arbejdet påbegyndes og når det afsluttes, således at projektet kan synes, inden entreprenøren forlader arbejdsstedet.
6. Senest 2 måneder efter anlægsarbejdets færdiggørelse skal beskrivelse af evt. revideret projekt inklusive kortbilag fremsendes til vandløbsmyndigheden.
7. Hvis der i forbindelse med gravearbejdet fremkommer kulturhistoriske eller arkæologiske spor, skal gravearbejdet straks indstilles og Vejle Museum kontaktes på tlf. 76 81 31 00.
8. Vandløbets fysiske dimensioner skal efter projektets afslutning måles op med henblik på udarbejdelse af et tillægsregulativ.
9. Vadested Skal anlægges som beskrevet på en strækning hvor vandstanden er tilpas, bund og brinker skal sikres mod slid fra dyr. Vadestedets placering skal aftales med bredejere.

Vilkår jævnfør Naturbeskyttelsesloven:

10. Rydning af krat mv. skal ske uden for fuglenes ynglesæson, dvs. i perioden 1. juli – 15. april.
11. Der må ikke laves kørespor eller lignende i beskyttet natur. Om nødvendigt skal der udlægges køreplader.
12. Der gives tilladelse til nødvendige midlertidige anlægsmæssige foranstaltninger inden for projektarealet
13. Det skal efterstræbes, at eksisterende stort dimensioneret dødt ved i vandløbet efterlades som før projektets start. Hvis dødt ved flyttes i forbindelse med projektet, skal det lægges tilbage i vandløbet.
14. Vandløbets højre brink skal sikres ca. 87 m opstrøms stemmewærket på en måde, så vandstanden i det nærliggende vandhul ikke sænkes som følge af brinkerosion.

¹ Vandløbsloven (BKG nr. 1217 af 25/11/2019)

² Naturbeskyttelsesloven (Lov nr. 9 af 3. januar 1992 jf. LBG nr. 927 af 28. juni 2024)

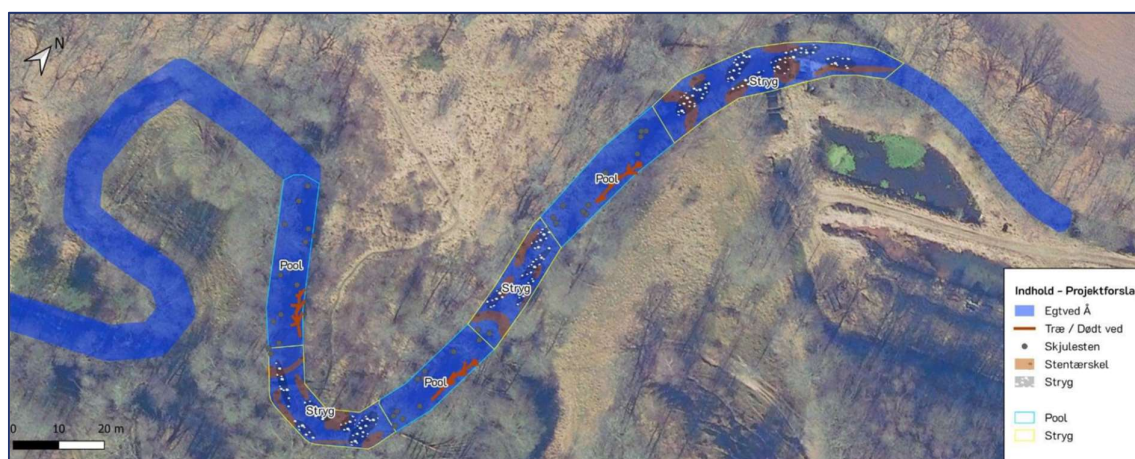
Sagsfremstilling

Ansøgningen

1) Formål

Staten har i vandområdeplanen udpeget vandområde o10405_x i Egtved Å til at skulle forbedres gennem mindre strækningsbaserede restaureringer. Derudover er Vejle Kommune i Overtaksationskommissionens afgørelse d. 18. april 2012 blevet pålagt at nedlægge det i projektet omtalte stemmeværk. nedenstående afsnit ses yderligere beskrivelser af tiltag, som projektet har til formål at gennemføre.

2) Detailplan og kortbilag

Figur 2: Detailkort (fra ansøgning).

a. Midlertidigt sandfang

Der etableres et midlertidigt sandfang i vandløbet lige nedstrøms stemmeværket. Sandfanget skal være 5-8 meter bredt og 10 meter langt. Bund skal være 0,5 meter under nuværende vandløbsbund. Efter projektets afslutning reetableres vandløb på strækningen ved udlæg af 20 cm grus og sten, og brinker sikres med håndsten i 1 meters højde.

b. Nedrivning af stemmeværk

Det eksisterende betonstemmeværk skal ophugges og materialerne bortskaffes.

c. Grus og stenarbejder

I forbindelse med fjernelse af stemmeværket skal der udlægges nyt groft materiale i hovedløbet for at sikre det nye tracé. Der findes et omløbsstryg ved stemmet, som består af en stor mængde udlagte sten. Disse sten ønskes genanvendt til udlægning, efter stemmet er fjernet. Sten fra omløbsstryget forventes at dække 90% af behovet, hvorefter der suppleres med grus.

I hele vandløbets længde udlægges sten og grus. Der tages udgangspunkt i eksisterende formationer af høller og stryg, som vil komme til syne når vandstanden sænkes. Der skal udlægges større sten til at sikre at faldet aftages i mindre intervaller (trapper).

100 m³ håndsten, 25 m³ enkeltsten og 50 større enkeltsten udlægges efter tilfældighedsprincippet og med en afstand på 2-5 meter. Der udlægges ligeledes 5 stk. større stykker dødt ved. De resterende 50 m³ håndsten, 25 m³ enkeltsten og 50 større enkeltsten anvendes til opbygning af høll/stryg variationen.

Der etableres to gydebanks med en længde på 8-10 meter. Endelig placering aftales med bygherren. Gydebanksene skal have en dybde på 30 cm og faldet skal hen over gydebanks reduceres til 5 ‰.

d. Vadested

For at forbedre den nuværende afgræsning af området skal der anlægges et vadested til anvendelse af græssende husdyr. Vadestedet anlægges ved at sikre vandløbets bund med bruser, og ved at ændre hældning på brinker til 1:5 samt stensikre disse.

3) Udgifter og tidsplan

Alle udgifter i forbindelse med projektet afholdes af Vejle Kommune.

Projektet forventes påbegyndt i første kvartal af 2026.

Projektet forventes afsluttet medio 2026.

Administrationsgrundlag

Egtved Å er et offentligt vandløb og er omfattet af et regulativ, med bestemmelser om vandløbets dimensioner, vedligeholdelse samt anvendelse.

Vandløbet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Egtved Å er ifølge gældende vandplan målsat som vandløb med god økologisk tilstand for de fire kvalitetselementer smådyr, fisk, vandplanter og alger. Der må ikke gives tilladelse til projekter, der kan give anledning til at miljømålet ikke kan nås, eller at den aktuelle tilstand forringes.

Projektområdet ligger indenfor Nybjerg Mølle fredningen.

Projektområdet ligger indenfor Natura 2000-området "Egtved Ådal". Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 238 Egtved Ådal

Nr.	Habitatområde	Kode	Udpegningsgrundlag
238	Egtved Ådal	1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)
		1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

	3160	Brunvandede søer og vandhuller
	3260	Vandløb med vandplanter
	4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
	5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
	6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (*vigtige orkidèlokaliteter)
	6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
	6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
	6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
	7140	Hængesæk og andre kærersamfund dannet flydende i vand
	7220	*Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
	7230	Rigkær
	9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
	9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund
	91D0	*Skovbevoksede tørvemoser
	91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Kommunens vurdering

Miljømål

Den samlede tilstand for vandområde o10405_x i Egtved Å er, jf. statens basisanalyser, ringe økologisk tilstand.

Figur 3: Oversigtskort – Vandområde o10405_x

Vandløbsfauna (bentiske invertebrater)

Vandløbenes tilstand beregnes blandt andet med Dansk Vandløbsfauna indeks, DVFI, hvor miljøtilstanden beskrives på en skala fra 1-7, hvor 1 karakteriserer et manglende eller ensidigt

dyreliv, som ofte indeholder et stort antal forureningstolerante arter. DVFI 7 beskriver modsat et vandløb, hvor tilstanden er af høj kvalitet, og i disse vandløb findes en fauna, der oftest er både arts- og individrig – og med en række af rentvandsarter.

DVFI: miljømålet for Egtved Å er faunaklasse 5. Den aktuelle tilstand er, jf. statens basisanalyse, faunaklasse 7. Ved nærmeste vandløbsstation er tilstanden vurderet til faunaklasse 7. Stationen er placeret indenfor projektområdet.

Det er kommunens vurdering, at projektet vil bidrage positivt i forhold til, at Egtved Å fortsat overholder kravene til smådyr i vandløbet.

Fisk:

Ørredindekset anvendes primært til kvalitetsbestemmelse i type 1 vandløb, det vil sige i vandløb på op til to meters bredde, men kan også anvendes i større vandløb, hvor der er god strøm og groft substrat, og hvor ørred- og/eller lakseyngel forekommer. I type 1 vandløb vurderes tilstanden ud fra antallet af laksefiskeyngel pr. 100 m² vandløb, i større vandløb vurderes tilstanden ud fra antallet af laksefiskeyngel pr. 100 meter vandløb.

Den aktuelle tilstand er, jf. statens basisanalyse, ringe økologisk tilstand.

Ved nærmeste vandløbsstation er der fundet 71 ørredyngel pr. 100 m vandløb, svarende til ringe økologisk tilstand.

I Egtved Å er der registreret følgende rødlistede habitatarter og/eller opmærksomhedskrævende arter: Ørred (*Salmo trutta*), Rundmundet bæklampret (*Lampetra planeri*), Smerling (*Barbatula barbatula*), Ål (*Anguilla anguilla*). Bæklampret fremgår på habitatdirektivets bilag II.

Det er kommunens vurdering, at projektet vil bidrage positivt i forhold til, at Egtved Å fortsat overholder kravene til fisk i vandløbet.

Vandplanter (makrofytter):

Dansk Vandløbsplante Indeks (DVPI) opererer med en række indikatorarter for hver tilstandsklasse i indekset, der går fra 1 til 5, hvor 1 er dårlig tilstand, og 5 er høj økologisk tilstand.

Indikatorarter for DVPI 1-2 er grenet pindsvineknop, tagrør og rørgræs samt børstebladet vandaks og kruset vandaks. For DVPI 3 er vandpest den vigtigste indikatorart sammen med liden andemad og stor nælde, mens smalbladet mærke og enkelt pindsvineknop er indikatorarter for DVPI 4. For DVPI 5 findes en række indikatorarter, heriblandt storblomstret vandranunkel, mannasødgæs, arter af vandstjerne og svømmende vandaks.

Den aktuelle tilstand er, jf. statens basisanalyse, ukendt. Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil være til hinder for en fremtidig målopfyldelse for kvalitetselementet vandplanter.

Bentiske alger (fytobenthos):

Staten har generelt ikke vurderet tilstanden for alger og tilstanden er ukendt.

Bentiske alger indgår for første gang som kvalitetselement med mål om god økologisk tilstand efter vedtagelsen af den gældende vandplan for 2021-2027. Da der har været et længere arbejde med at udvikle og interkalibrere indekset til danske vandløb, er tilstanden for kvalitetselementet generelt ukendt.

I rapport nr. 296³ om udvikling af biologisk indeks for bentiske alger (fyto-benthos) i danske vandløb, udarbejdet af DCE, har man i arbejdet med udviklingen af indekset analyseret resultaterne af et større antal DVAI-undersøgelser, testet korrelationen mellem sammensætningen af algesamfundene og forskellige miljøpåvirkninger.

Det fremgår af rapporten, at vandkemiske forhold, herunder især alkalinitet og orthophosphat ($\text{PO}_4\text{-P}$), er de mest betydende parametre for artssammensætningen af bentiske alger. Herudover beskriver rapporten, at algesammensætningen i danske vandløb ikke varierer med fysiske påvirkningsvariable, herunder vandløbets tværsnitsprofil og grødeskæringshyppighed.

Med afsæt i ovennævnte rapport, er det Vejle Kommunes vurdering, at projektet ikke vil være til hinder for en fremtidig målopfyldelse for kvalitetselementet, da projektet ikke ændrer på de vandkemiske forhold i vandløbet.

Fredet område:

Projektområdet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 4. marts 1980 om fredning af arealer ned Nybjerg Mølle. Fredningsnævnet har tidligere forholdt sig til fjernelse af stemmeværket i forbindelse med udstedelse af dispensation til flytning af vandindtag til Ege-Tved Fiskeri. Fredningsnævnet er orienteret om Vejle Kommunes afgørelse om tilladelse til restaurering.

Natura 2000:

Da projektet er indenfor Natura 2000-området "Egtved Ådal", skal Vejle Kommune, jf. § 7 i habitatbekendtgørelsen⁴, foretage en vurdering af, om projektet vil påvirke Natura 2000 området væsentligt.

Af de arter og naturtyper, der fremgår af udpegningsgrundlaget, har Vejle Kommune vurderet, at odder og bæklampret samt naturtypen, elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld potentielt kan blive påvirket af projektet.

Våde naturtyper:

Fjernelse af stemmeværket vurderes at kunne påvirke den lavt liggende elle-askeskov på en strækning af ca. 200 m langs Egtved Å. På denne strækning forventes ca. 0,6 ha. elle-askeskov at blive mere tørt, hvilket svarer til en påvirkning af ca. 2% af det samlede areal med elle-askeskov indenfor Natura 2000-området. De højere beliggende partier med elle-askeskov antages overvejende at være påvirket af trykvand fra de stejle skrånninger og vurderes derfor ikke at blive påvirket. Da der kun sker en lille påvirkning i form af mindre vandspejlsfald i vandløbet, på de vandløbsnære elletræer, vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af elle-askemosen.

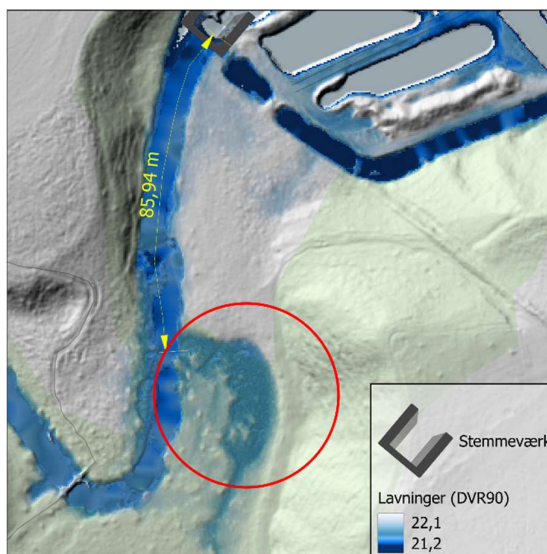
³ Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 296 <https://dce2.au.dk/pub/SR296.pdf>

⁴ Habitatbekendtgørelsen (BKG nr. 1098 af 21. august 2023)

Foruden registrerede naturtyper på udpegningsgrundlaget, er Vejle Kommune gjort bekendt med tilstedeværelsen af et mindre grundvandsfødt vandhul (Figur 4) på vandløbets højre side, ca. 86 m opstrøms stemmeværket, som der skal tages hensyn til i projektets etableringsfase. Dette fremgår af tilladelsens vilkår.

Arter på udpegningsgrundlaget:

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området "Egtved Ådal" fremgår odder og bæklampret. Projektet vurderes at være til gavn for odder og bæklampret inden for Natura 2000-området, da der skabes fri passage for fisk ved fjernelse af spærringen.

Figur 4: Mindre grundvandsfødt vandhul.

Bilag IV-arter:

Indenfor en radius af 2 km er der registreret fund af spidssnudet frø, løgfrø, damflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus, dværgflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus. Kommunen har vurderet, at disse bilag IV-arter ikke bliver påvirket negativt af projektet.

Konklusion – Natura 2000

Det vurderes, at projektet ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område N238 væsentligt, eller beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for dyrearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Høringssvar

Projektet har været i offentlig høring i 8 uger.

Der er indkommet høringssvar fra en lodsejer og fiskeristyrelsen.

Her ses indkomne høringssvar, som har givet anledning til ændringer i projektet, med kommunens bemærkninger tilføjet i kursiv.

Fra Lodsejer:

- Vandhullet, der ligger opstrøms stemmeværket, er levestedet for padder herunder vandlamander. Ved sænkning af vandstanden i åen vil vandstanden i det våde område, herunder vandhuller, tilsvarende blive sænket til skade for faunaen.
 - *Dette punkt i høringssvaret har medført en ændring i projektet, som fremgår af tilladelsens vilkår. Det er nu udspecificeret, at vandløbets højre brink skal sikres på en måde, så brinkerosion ikke vil medføre at vandstanden sænkes i det nærliggende vandhul.*
- I høringsmaterialet fremgår det, at man ønsker at anlægge et vad umiddelbart efter broen. For det første ønsker jeg ikke et vad anlagt. For det andet er placeringen af vadet totalt uhensigtsmæssig, dels pga. at åen på dette sted er meget dyb, men også at brinken og området ned til åen er meget blød. Skal der etableres en kreaturpassage, skal den etableres som en bro og på et egnet sted, fx hvor den tidligere turbinedæmning lå.
 - *Dette punkt i høringssvaret har givet anledning til en tilføjelse af vilkår i tilladelsen som specificerer, at Vadestedet skal etableres i en passende dybde med stensikring af bund og brinker, så dyrene ikke medfører unødvendig slid på vandløbet, samt at vadestedets etablering og placering skal aftales mellem de berørte lodsejere. Såfremt lodsejerne ikke ønsker vadestedet etableret, kan dette efterleves i projektets etableringsfase.*

Fra Fiskeristyrelsen:

- Vi har bedt vores biologiske rådgivere ved DTU Aqua i Silkeborg kigge på sagen og vi har følgende bemærkninger. DTU Aqua har gennemgået det fremlagte vandløbsprojekt for Egtved Å og kan anbefale projektets gennemførelse som beskrevet i høringsmaterialet. DTU Aqua har dog følgende bemærkning:
Der er en del sandtransport i Egtved Å og det kan derfor anbefales, at de planlagte gydebanker anlægges med et fald på ikke under 3 promille af hensyn til gydebankernes funktionalitet og gode klækkeforhold for æggene. Af høringsmaterialet fremgår det, at gydebankerne anlægges med maksimalt 3 promille.
 - *Høringssvaret har medført en ændring i projektet, som fremgår af detailplanen. Det fremgår nu, at gydebanker etableres med et fald på 5 ‰.*

Offentliggørelse af afgørelserne

Tilladelsen offentliggøres på Vejle Kommunes hjemmeside (www.vejle.dk/afgoelser).

I øvrigt

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Tilladelsen fritager ikke for at søge om tilladelse efter anden lovgivning.

Hvis du har spørgsmål til tilladelsen, er du velkommen til at kontakte Team Vandmiljø på mail vandmiljo@vejle.dk eller telefon 20 52 39 93.

Klagevejledning efter vandløbsloven

Afgørelsen kan inden 4 uger efter offentliggørelse påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettiget er:

- Ansøger,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- Danmarks Naturfredningsforening,
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
- Kystdirektoratet,
- Fredningsnævnet.

Klagevejledning efter naturbeskyttelsesloven

Afgørelsen kan inden 4 uger efter offentliggørelse påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettiget er:

- Adressaten for afgørelsen,
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- Offentlige myndigheder,
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser,

Eventuel klage efter **vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven** skal være skriftlig og skal indsendes direkte til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb.

Klagen skal sendes direkte til Miljø- og Fødevareklagenævnet via klageportalen på www.borger.dk eller www.virk.dk

Medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet har en klage opsættende virkning. Hvis der er klaget, må tilladelsen således ikke udnyttes.

Gebyr for klagesagsbehandling efter vandløbsloven, naturbeskyttelsesloven

For behandling af klagen, der indbringes for Miljø- og Fødevareklagenævnet skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Gebyret betales via klageportalen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på nævnets hjemmeside. Nævnet vil ikke påbegynde klagebehandlingen, før gebyret er modtaget.

Domstolene

Såfremt kommunens afgørelse ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen fra Miljø- og Fødevareklagenævnet foreligger.

For afgørelser efter **Vandløbsloven** gælder ingen frist for sags-anlæggelse.